

Lær af en enke!

Prædiken på 23. s. e. trinitatis i Martins menighed i København og Gratia menighed i Århus 26-10-2008 ved pastor Leif G. Jensen

Salmer: 295 – 748 – 305 – 600 – 430 - 44

Markus 12,38-44

I sin undervisning sagde han: "Tag jer i agt for de skriftkloge, som gerne vil gå omkring i lange gevanter og lade sig hilse på torvet og sidde øverst i synagogen og til højboards ved fester. De æder enker ud af huset og beder længe for et syns skyld. De skal dømmes så meget hårdere."

Og Jesus satte sig over for tempelblokken og så på, hvordan folkeskaren lagde penge i blokken. Der var mange rige, som gav meget. Så kom der en fattig enke, som gav to småmønter af et par øres værdi. Jesus kaldte da disciplene hen til sig og sagde til dem: "Sandelig siger jeg jer: Denne fattige enke har givet mere end alle de andre, som lægger penge i tempelblokken. For de har alle givet af deres overflod, men hun har givet af sin fattigdom, alt, hvad hun havde, alt det, hun havde at leve af."

"I sin undervisning"

Jesus underviste dengang i Jerusalem. Evangelierne er fyldt med hans undervisning. Der står, at "store folkeskarer gerne hørte på ham." Det var tilhørerne. Og stedet var Jerusalem. Og tidspunktet var påskeugen – dvs. en af dagene mellem palmesøndag, hvor han drog ind i Jerusalem, og langfredag, hvor han blev korsfæstet. I sin undervisning fortalte han om "de skriftkloge". Og han afslutter undervisningen med at kalde disciplene hen til sig og fortælle dem om en enke. Han underviser os i dag, når vi hører evangeliet.

De skriftkloge

Først underviser han om dem, som man kaldte for "skriftkloge". Jesus fortæller, at de nød at møde andre og hilse. De nød at sidde øverst oppe i synagogen – i kirken. Og de holdt meget af at være med til fest. Men – desværre - de overså kærligheden til deres næste og åd tværtimod enker ud af huset. De udnyttede i nogle tilfælde meget svage menneskers svaghed. Og så bad de længe, men ikke for at tale med Gud; kun for et syns skyld.

Der er nok ikke mange, som får sympati for de skriftkloge. Både moralister, ateister og humanister vil nok alle ryste på hovedet og være enige med Jesus i hans vurdering.

Men der er noget i Jesu undervisning, som adskiller sig fra moral og humanistisk vejledning, og som Jesus understreger i sin undervisning om moral og etik, nemlig dommen!

Dommen

Jesus taler om en dom. "De skal dømmes så meget hårdere." Han ved, at der kommer en dom. Ja, han skal selv komme igen for at dømme levende og døde. Han skal dømme levende og døde, fordi han er Guds søn og Menneskesøn.

Problemet med et forkeret liv og overtrædelse af det 4. bud og 5. bud er ikke kun, at andre får det skidt, men at vi bliver dømt, hvis vi synder mod Gud. Gud er dommer og ser dine gerninger og dit liv. Og han dømmes på den yderste dag. Da får mennesker efter fortjeneste.

Det underviser Jesus os om i dag. Og hermed bliver moral og gode gerninger noget helt andet for en kristen, end for moralister og humanister og nyreligiøse. Som kristne tror vi, at et menneske først og fremmest lever overfor Gud.

Men nu bliver der jo også prædiker om dom i enkelte andre ældre religioner. Muslimer taler om dom! Men igen er Jesus anderledes - helt anderledes:

Det, som er grundlæggende anderledes hos Jesus er, at han forudgreb dommen i sit eget liv ved at blive korsfæstet for sit folks synder midt i hovedstaden. Midt i folkets liv blev han folkets frelser. I sin undervisning forkyndte han om dommen. Og i sit liv blev han selv dømt – i deres og vores sted. Han kommer til Jerusalem dengang. Og han kommer til os i kirken i den hellige nadver for at minde os om dette offer for vore synder og for at give os del i det igen i dag.

Desuden er han hos dig i din hverdag som den hellige og barmhjertige. Det er lovens udgangspunkt. Der er ikke kun lov og forpligtelse i kristendommen. Der er også en helt ny virkelighed. Når vi tror på Jesus, lever vi i hans rige – i den virkelige verden - hvor vi ser mange opgaver og krav, men samtidig også hele tiden har håb på grund af Jesus Kristus. For vores dommer er også vores frelser.

Alle vore gode gerninger falder til jorden

Når vi spørger, hvad der så er meningen med vores liv – hvad der er godt – og hvad vi skal gøre af godt vores hverdag både nat og dag, da falder alt det, vi gør for at blive set af andre til jorden. Og alt det, som vi gør for at Gud skal synes om os, falder også til jorden. Og alt det, vi gør i vores eget navn og for vores egen skyld alene falder til jorden. For det er nytteløst. Hvem af os kan have nok i at være skriftklog og blive set af andre på en prædikestol – på en kirkebænk ... og blive æret? Og hvem kan have nok i at hilse og blive hilst på? Ikke blot er det i sig selv tomt og tarveligt. Der kommer også en dom.

En enke

Hvordan skal vi da leve? Her overrasker Jesus os igen. Han fremstiller ikke den perfekte skriftkloge i modsætning til den dårlige skriftkloge. Han fortæller ikke om den godgørende discipel og kristne og siger: ”Sådan: Hjælp de fattige og enkerne. Det er de gode gerninger.”

I stedet sætter han sig overfor tempelblokken, hvor mennesker går ind og ud af templet. Og han kalder sine disciple hen til sig og viser den en af de enker, som var blevet svigtet af mennesker – ikke sørget for. Hun havde nemlig kun to små mønter. Ikke nok til at spise sig mæt den dag. Og nu fremhæver Jesus *hendes* gudstjeneste. Det er sådan, vi skal leve. Det er de gode gerninger. Det er sådan, du skal gå i kirke.

For hendes gerning i templet viser, at hun lever hos Gud. Gud er hendes liv og virkelighed, den sande og eneste Gud. Hun kender ham og tror på ham som den barmhjertige Frelser. Hun har tilgivelse og håb. For hun standser ved tempelblokken og lægger to små mønter i den kirkebøsse, som hun ved tilhører Gud. De to små mønter, som hun lægger i kirkebøssen, afslører, at hun tror på Gud. Beløbet er meget lille. Men for hende er det mange penge. For det var alt, hvad hun ejede. Men hvad skulle det gavne? Hvad nytter to 25-ører i en stor nødhjælpsindsamling og i kirkens mission? For det var, hvad pengene i kirkebøssen gik til: Til templets drift og præsterne og til fattigforsorgen, dvs. omsorgen for enker og fattige. - Logisk set kunne hun have holdt pengene for sig selv, så var hun da sikker på at få dem. Men hun gav dem væk. Hun anså kirkebøssen for at være det sted, hvor hun kunne sige Gud tak. Vi får måske lyst til mistroisk at spørge: ”Tak for hvad?” Hun ville givet vis svare: ”Tak for, at Gud sørger for enker og faderløse og giver os mennesker et sted, hvor vi kan møde tilgivelsen og nåden gratis og betingelsesløst. For det gør han!”

Hvad vil det så sige at gøre godt?

Enken svarer med sine handlinger. Og hun svarer anderledes end vor tids moralske helte og velgørere. Det første er ikke menneskers gode gerninger mod andre mennesker, som man kan blive

takket og æret for af sig selv og af andre. Men det er første vores tak til Gud og vores gudstjeneste. Der står herom i Hebræerbrevet: *Lad os bestandig ved ham bringe Gud takoffer, det vil sige frugten af læber, som bekender hans navn. Glem heller ikke godgørenhed og gavmildhed; det er den slags ofre, Gud finder behag i. (Hebr 13,15-16.*

Sig Gud tak ved Jesus Kristus. Han har befriet os fra dommen, fra fortabelsen og fra håbløsheden. Vi havde ikke krav på det. Men han afvejede ikke, hvem der havde fortjent hans kærlighed og frelse. Derfor må vi lovprise ham, fordi han har reddet os, som ikke havde fortjent det.

At gøre godt skal altid ses i sammenhæng med HAM og HANS godhed mod mennesker. Han har taget sig af os. Når vi mærker det og tror på ham, er vi simpelt hen nødt til at bekende hans navn og herliggøre ham. Det er den første gode gerning: troen på Gud, og takken til Gud, en gerning, som egentlig er Guds, fordi det er Gud, som giver os troen ved sine løfter. Og troen hænger sammen med den anden gerning: at vi ikke længere kan udnytte vores næste og misbruge fattige i ulande, men må hjælpe. Det bliver en del af denne lovprisning.

Vi kender jo både mennesker, som selv er skyld i deres nød, og mennesker, som uforskyldt er kommet i en vanskelig situation. Og vi ved nok, hvem vi ville hjælpe, hvis det kom an på fortjeneste. Men hjælpen skal ikke afhænge af, hvad årsagen var. Heller ikke af, om de har gjort ondt mod os.

Enken er ikke styret af bitterhed, men af lovsang og tak til Gud. Hjælpen skal afhænge af én ting: Om vores næste har brug for os, og at vi stiller os til rådighed, fordi vi lever hos Gud.

Hvad det betyder i praksis

I praksis betyder det i morgen og resten af ugen: Lad os leve som denne enke. Lad os leve hos Jesus, som er vores dommer og Frelser.

Og hvad har vore nærmeste og vores næste brug for fra os? De har brug for, at vi lever i denne virkelighed. For herfra strømmer Guds sandhed og barmhjertighed over og når også til dem. Enken var ikke klar over, at hun blev brugt af Jesus i hans undervisning. Det er heller ikke sikkert, at du er klar over, når du bliver brugt. Men det er heller ikke så vigtigt. Det vigtige er, at du lever hos Herren, ligesom enken, at han bruger dig til, at hans evangelium kan blive forkyndt i menigheden, og at mennesker i nød bliver hjulpet. Amen.

Den evangelisk-lutherske Frikirke, oktober 2008